

Kulturstrategi

for

Bornholms Regionskommune

2014-2017

Indholdsfortegnelse

Baggrund	3
Politisk målsætning	5
Oversigt over indsatsområder	5
Målgruppe	5
Udgangspunkt	5
Indsatsområder	7
Indsatsområde 1: Prioritering af statsstøttede kulturinstitutioner	7
Kulturlivet i udviklingsplaner	7
Indsatsområde 2: Øget adgang til fondsmidler og finansiering	8
Kulturel anlægsplan	8
Nationale fonde	8
Indsatsområde 3: Lokalt forankrede aktiviteter	9
Helårsåbent og eventkoordinering	9
Kreative og kulturelle refugier	9
Kulturtilbud efter demografien	9
Indsatsområde 4: Øget samarbejde på tværs af øens kulturinstitutioner	10
Formelt samarbejde	10
Bæredygtige rammer for samarbejde	10
Skoletjeneste	10
Indsatsområde 5: Øget frivilligt engagement	11
Synliggørelse	11
Frivillige som ressourcer for organisatorisk udvikling	11
Indsatsområde 6: Styrkelse af kulturens rolle i forebyggelsesindsatsen	12
Flere udviklingsprojekter	12
Fakta	13

Baggrund

Udviklingen af en kulturstrategi for Bornholms Regionskommune blev påbegyndt i efteråret 2013 og blev godkendt af Kommunalbestyrelsen den 19. december 2013.

Strategien er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af udvalgsformanden for Fritids-, Kultur- og Forebyggelsesudvalget, kommunaldirektøren samt en repræsentant fra henholdsvis musik-, teater- og museumsområdet.

Arbejdsgruppen har arbejdet ud fra et kommissorium, som blev vedtaget af Fritids-, Kultur- og Forebyggelsesudvalget den 4. september 2013.

Kulturstrategien knytter an til

- Bornholms Udviklingsplan 2012
- Bornholms Regionskommunes kulturpolitik 2009
- Bornholms Regionskommunes kulturaftale med Kulturministeriet 2014-2017

Kulturstrategien skal ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens visioner i Bornholms Udviklingsplan 2012.

Kommunalbestyrelsens visioner for Bornholms udvikling	Sammenhæng mellem visioner og kulturstrategi
Et godt og aktivt liv for alle Bornholm er øen, hvor der er mulighed for et godt, sundt og aktivt liv for alle.	Et engageret, inkluderende og bredt kulturliv med plads til frivillighed og oplevelser året rundt.
Bornholm som videnssamfund Bornholm er øen, hvor der er livslang læring for alle. Øen er laboratorium for innovation og har et stærkt uddannelsesmiljø som grundlag for den samfundsmæssige udvikling og et erhvervsliv i vækst.	Bornholmsk kultur og historie som basis for videnssamfundet gennem forskning, samarbejde med uddannelsessektor, erhvervsliv og iværksætteri.
Grøn bæredygtig ø Bornholm er en grøn ø, der baserer sig på alternativ energi. Vi eksporterer alternativ energi og viden derom. Den grønne bevidsthed er allestedsnærværende i det bornholmske samfund, både politisk, erhvervsmæssigt og hos den enkelte borger.	Et aktivt kulturliv, som bidrager til bevidstgørelse og omstilling.

Økonomisk bæredygtig ø

Bornholm er øen med befolkningsfremgang og et erhvervsliv i stadig vækst. Vi har en god økonomi i kommunen med stigende indtægter.

Kulturlivets samarbejde med turisme og erhvervsliv, og kulturinstitutionerne som rammesættende for erhvervsudvikling

Politisk målsætning

Det bornholmske kulturliv skal være bæredygtigt med afsæt i en unik, bornholmsk kulturel kerne og kendetegnet ved professionalisme, faglighed og engagement.

Bæredygtighed forstås her som 1) Økonomisk bæredygtighed, der omfatter sammenhæng mellem økonomi og opgaver og 2) Strukturel bæredygtighed, der henviser til et kulturliv, der arbejder komplementært i forhold til et samlet kulturtilbud.

Oversigt over indsatsområder

- Prioritering af statsstøttede kulturinstitutioner
- Øget adgang til fondsmidler og finansiering
- Lokalt forankrede aktiviteter
- Øget samarbejde på tværs af øens kulturinstitutioner
- Øget frivilligt engagement
- Styrkelse af kulturens rolle i forebyggelsesindsatsen

Indsatsområderne er uddybet på side 7-13.

Målgruppe

Kulturstrategien er målrettet samarbejdet mellem det professionelle kulturliv på Bornholm og Bornholms Regionskommune. Strategien indbefatter således ikke idræts- og folkeoplysningsområdet, der er omfattet af selvstændige politikker.

Udgangspunkt

Bornholm har en unik historie, geografi og natur og besidder særegne træk, der adskiller øen fra resten af Danmark. Det samme er gældende for det bornholmske kulturliv, der inden for øens 588 km² er kendetegnet ved en stor mangfoldighed af kulturelle tilbud understøttet af et stærkt lokalt engagement. Dette afspejles i et bredt repræsenteret kulturområde i form af kulturinstitutioner inden for kulturhistorie, kunst, kunsthåndværk, musik, teater og naturvidenskab. En række af disse kulturinstitutioner er i kulturel særklasse med vækstpotentiale både kvalitativt og kvantitativt. Derudover tilbyder Bornholm helt særlige kulturmiljøer fra de velbevarede bymiljøer, Hammerhus' borgruin over Rønne Theater og Hjorths Fabrik til koldkrigsmindet lytteposten på Dueodde. I højsæsonen suppleres kulturinstitutionerne med et bredt udvalg af musikfestivaler og events af gastronomisk, sportslig og anden kulturel karakter.

Det bornholmske kulturliv opererer dog i stigende grad inden for vanskeligere rammebetingelser med højsæson og lavsæson, stram kommunal økonomi, stigende befolkningstal og faldende turisme.

Strategien er derfor udarbejdet som et udviklings- og styringsredskab, der har til formål at give retningslinjer i forhold til etableringen af bæredygtige strukturer for kulturlivet på Bornholm.

Indsatsområder

Indsatsområde 1: Prioritering af statsstøttede kulturinstitutioner

Kommunal støtte

Stigende statslige krav til statsstøttede kulturinstitutioner fordrer et øget fokus på institutioner indenfor denne kategori på Bornholm.

Udover økonomisk tilskud skal den kommunale støtte bestå af en mere rammemæssig understøttelse som støtter op om institutionernes arbejde, hvad enten det handler om drift, formidling, synliggørelse eller arbejdet med at bevare kulturarven.

De statsstøttede kulturinstitutioner skal understøttes i forbindelse med større kulturprojekter ved at Bornholms Regionskommune påtager sig rollen som projekttovholder.

Samtidig skal kulturinstitutionerne og deres nationale og internationale netværkspotentiale som rådgivere og sparringspartner fremmes i forbindelse med løsningen af kommunale opgaver.

Kulturlivet i udviklingsplaner

Kulturlivet skal synliggøres og generelt indarbejdes i udviklings- og vækststrategier for Bornholm på øvrige områder som turisme, bosætning, erhvervsstrategier m.v. Kulturmiljøerne spiller en stor rolle for turismen som besøgsmaal og udgør ligeledes en væsentlig kulturel rammebetingelse for Bornholms attraktionskraft i forhold til bosætning. Kulturlivet ses som en vigtig vækstparameter, der i kraft af sit innovative potentiale kan skabe værdikæder på tværs af erhverv.

Indsatsområde 2: Øget adgang til fondsmidler og finansiering

Kulturel anlægsplan

Der skal udarbejdes en anlægsplan suppleret med en fundraisingstrategi for kulturelle anlægsprojekter på Bornholm. Planen skal dække en periode på 10-15 år og hjælpe med at koordinere fondsansøgning samt skabe overblik og mere gennemsigtighed.

Nationale fonde

Ved fundraising skal der primært sættes fokus på nationale fonde.

Indsatsområde 3: Lokalt forankrede aktiviteter

Kvalitetsudvikling af det kulturelle basistilbud

Det kulturelle grundtilbud skal kvalitetsudvikles til nationalt niveau ved at kombinere det stedbundne, unikt bornholmske med en høj grad af faglighed og professionalisme. Der skal i denne proces tages udgangspunkt i det lokale behov og engagement med henblik på at styrke kulturens vækstpotentiale.

Kvalitet forstås i denne sammenhæng som kendetegnede initiativer, der er bornholmsk unikke og bygger på faglighed og professionalisme

Desuden skal et stærkt kulturelt fundament sikre kulturinstitutionernes bæredygtighed og gøre dem mere omstillingsparate ved fremtidige ændringer.

Helårsåbent og eventkoordinering

Potentialet i og betydningen af at holde helårsåbent skal understøttes ved at fremme større synlighed af helårsåbne kulturinstitutioner og kulturtilbud. Samtidig skal koordineringen af Bornholms kulturaktiviteter styrkes med henblik på at skabe en større synlighed af øens samlede kulturtilbud samt et bedre planlægningsgrundlag for arrangører.

Kreative og kulturelle refugier

Bornholm ligger over landsgennemsnittet, når det gælder bosætningen af kunstnere. Kunsthåndværkere, kunstmalere og musikere er de mest talrige og etablerede, og heri ligger en stor menneskelig ressource i forhold til at skabe nye unikke uddannelsestilbud til lokale, turister og studerende. Dette potentiale skal underbygges af et tættere samarbejdet mellem Bornholms kreative/kulturelle uddannelsesmiljøer og kulturinstitutionerne både i forhold til udvikling og integrering af kulturinstitutionernes kompetencer i eksisterende uddannelsestilbud.

Kulturtilbud efter demografien

Med det stigende antal ældre borgere på Bornholm og en langt mere aktiv gruppe af ældre turister på øen er det yderst relevant at udvikle kulturelle initiativer, der tilgodeser denne målgruppe. En indsats på dette område skal bidrage til udvidelsen af skuldersonen.

Indsatsområde 4: Øget samarbejde på tværs af øens kulturinstitutioner

Formelt samarbejde

Det skal være en forudsætning for modtagelse af kommunalt tilskud at indgå i formelle samarbejder med øvrige kulturaktører. Denne forudsætning skal indgå i en række overordnede krav til samtlige kulturinstitutioner, som modtager kommunalt støtte og dermed indgår i et forpligtende samarbejde med Bornholms Regionskommune.

Bæredygtige rammer for samarbejde

Samarbejdet mellem kulturlivets aktører skal styrkes, så der skabes en samarbejdsplatform for arbejdsfællesskaber og om centrale fælles arbejdsområder. En bedre udnyttelse af ressourcerne mellem institutionerne skal styrkes med henblik på at sikre levende og aktive kulturinstitutioner.

Det bør endvidere undersøges om der gennem formelle samarbejder mellem de kommunalt støttede og de kommunalt drevne kulturinstitutioner kan udvikles samarbejdsmodeller, der øger kvaliteten set fra brugernes synsvinkel. Det kan bidrage til løsningen af institutionernes udfordring med statens stadig stigende krav. En sådan samarbejdsplatform skal respektere institutionernes lovmæssige funktionsområder og statslige kvalitetskrav.

Skoletjeneste

Samarbejdet mellem kulturinstitutionerne rettet mod skoleområdet har høj prioritet, og der skal politisk arbejdes for, at skolesektor og kultursektor gensidigt understøtter hinanden.

Indsatsområde 5: Øget frivilligt engagement

Synliggørelse

Mulighederne for at engagere sig inden for kulturområdet som frivillig skal synliggøres.

Frivillige som ressourcer for organisatorisk udvikling

Der skal skabes bedre rammer for frivillige. Rammerne skal i højere grad tage udgangspunkt i anerkendelsen af, at nutidens frivillige i lige så høj grad er motiveret ud fra egennytte, indflydelse og sociale relationer såvel som altruisme.

Igennem fælles vidensdeling blandt kulturinstitutionerne skal institutionerne støttes organisatorisk, så de bedre kan bruge frivillige og deres kompetencer som en ressource i forhold til institutionernes netværksopbygning og publikumsudvikling.

Indsatsområde 6: Styrkelse af kulturens rolle i forebyggelsesindsatsen

Flere udviklingsprojekter

På Bornholm anerkendes det, at kulturlivet kan spille en vigtig rolle for styrkelsen af borgernes livskvalitet, og at kulturen derved kan bidrage til sundhedsfremmende indsatser. Som et komplet minisamfund med skoler, hospital, arbejdspladser mv. kan Bornholm med fordel bruges som ramme for pilotprojekter - også inden for sammenhængen mellem kultur og sundhed.

Derfor skal der arbejdes på at få opbygget en vidensbase, der kan fungere som inspiration og baggrund for iværksættelsen af udviklingsprojekter, der afprøver kulturlivets sundhedsfremmende potentiale.

Det er en central tanke, at det sundhedsfremmende arbejde dels kan styrkes gennem samarbejdet med kulturinstitutionerne, men omvendt også at kulturinstitutionerne i arbejdet kan nå nye målgrupper og gennem denne inklusion få ny viden til at udvikle formidlingen til en endnu bredere del af befolkningen.

Fakta

Kulturstrategien har været i høring fra d. 28. november til den 9. december 2013.

Strategien er gældende fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2017. Ændringer kan kun finde sted efter beslutning i Kommunalbestyrelsen.